

Kilka słów o Biblii:

Stary Testament

Historia powstawania Ksiąg Starego Testamentu dzieli się na dwa okresy: pierwszy (1250 – 300 p.n.e.) – to czas powstawania Ksiąg pisanych w języku hebrajskim i aramejskim, określanych jako protokanoniczne (*proto* oznacza: *pierwsze, wczesne*), których jest 39 tj.: **Rodzaju (Rdz); Wyjścia (Wj); Kapłańska (Kpł); Liczb (Lb); Powtórzonego Prawa (Pwt); Jozuego (Joz); Sędziów (Sdz); Rut (Rt); Pierwsza Samuela (1 Sm); Druga Samuela (2 Sm); Pierwsza Królewska (1 Krl); Druga Królewska (2 Krl); Pierwsza Kronik (1 Krn); Druga Kronik (2 Krn); Ezdrasza (Ezd); Nehemiasza (Ne); Estery (Est); Hioba (Hi); Psalmów (Ps); Przysłów (Prz); Koheleta (Koh); Pieśń nad Pieśniami (Pnp); Izajasza (Iz); Jeremiasza (Jr); Lamentacje (Lm); Ezechiela (Ez); Daniela (Dn); Ozeasza (Oz); Joela (Jl); Amosa (Am); Abdiasza (Ab); Jonasza (Jon); Micheasza (Mi); Nahuma (Na); Habakuka (Ha); Sofoniasza (So); Aggeusza (Ag); Zachariasza (Za); Malachiasza (Ml); drugi** (300-150 przed p.n.e.) – to czas powstawania Ksiąg pisanych w języku greckim, zwanych deuterokanonicznymi (*deutero* oznacza: *następne, drugie, późniejsze*), których jest 7 tj.: **Tobiasza (Tb); Judyty (Jdt); Pierwsza Machabejska (1 Mch); Druga Machabejska (2 Mch); Mądrości (Mdr); Syracha (Syr); Barucha (Ba).**

Należy zaznaczyć, że w kręgach protestanckich oraz części prawosławnych, odrzuca się księgi i perykopy deuterokanoniczne ST zwane tam *apokryfami*. Tymczasem są one tak samo kanoniczne tzn. niezmiennie święte jak Księgi protokanoniczne. Do ich słów nawiązywał sam Jezus, a po Nim Jego apostołowie. Stąd Kościół Katolicki uznaje ich natchnienie, czci je i szanuje na równi z pozostałymi księgami biblijnymi. Ksiąg Starego Testamentu mamy więc w sumie 46 (od roku 100 n.e.

po zjeździe mędrców żydowskich w Jamni, rabini zwykli ograniczać ilość Ksiąg Biblii do dwudziestu dwóch – czyli do ilości liter hebrajskiego alfabetu; osiągają tę liczbę łącząc kilka Ksiąg pisanych po hebrajsku w jedną; i odrzucając Księgi pisane po grecku).

Nowy Testament

Tytułem wstępu należy podkreślić, iż pierwsze wspólnoty chrześcijańskie, zakładane były poprzez głoszenie *kerygmatu* o zmartwychwstałym Jezusie. Stąd chrześcijaństwo w pierwszym rzędzie nie jest – w odróżnieniu od judaizmu czy islamu – religią Księgi lecz Osoby (Jezus Chrystus). O czym wyraźnie pisze m.in. św. Cyprian z Kartaginy: **Kościół jest Ludem zjednoczonym jednością Osób: Ojca i Syna, i Ducha Świętego.** Tym niemniej Biblia była duszą teologii, punktem centralnym w liturgii, podstawą katechezy, ośrodkiem kazania i fundamentem życia duchowego pierwszych chrześcijańskich wspólnot. **Do 50 roku n.e. prawdy wiary chrześcijan** przekazywane były poprzez żywe słowo (*świadectwo/kerygmat*), bez pośrednictwa słowa pisanego. **Okolo 50 roku n.e.** św. Paweł zaczyna pisać pierwsze listy. W latach 60-70 n.e. zostają zredagowane trzy pierwsze Ewangelie zwane dziś synoptycznymi tj.: **Marka, Mateusza oraz Łukasza.** Jako ostatnie powstają pisma autorstwa najmłodszego apostoła jakim był św. Jan: **czwarta Ewangelia, trzy listy oraz Apokalipsa.** W ten sposób kanon ksiąg Nowego Testamentu obejmuje 27 Ksiąg tj.: **Ewangelie według → św. Mateusza (Mt); Marka (Mk); Łukasza (Łk); Jana (J); Dzieje Apostolskie (Dz); Listy św. Pawła do → Rzymian (Rz); Pierwszy List do Koryntian (1 Kor); Drugi List do Koryntian (2 Kor); List do Galatów (Ga); List do Efezjan (Ef); List do Filipian (Flp); List do Kolosan (Kol); Pierwszy List do Tesaloniczan (1 Tes); Drugi List do Tesaloniczan (2 Tes); Pierwszy List**

do Tymoteusza (1 Tm); Drugi List do Tymoteusza (2 Tm); List do Tytusa (Tt); List do Filemona (Flm); Pozostałe listy → List do Hebrajczyków (Hbr); List św. Jakuba (Jk); Pierwszy List św. Piotra (1 P); Drugi List św. Piotra (2 P); Pierwszy List św. Jana (1 J); Drugi List św. Jana (2 J); Trzeci List św. Jana (3 J); List św. Judy (Jud) oraz Apokalipsa św. Jana (Ap).

Biblia Księga Natchniona

Najistotniejszą cechą Pisma Świętego jest to, że zostało ono napisane pod natchnieniem. Niestety rozumienie natchnienia biblijnego bywa czasami niewłaściwie interpretowane. Natchnienie zakłada wpływ czegoś poza człowiekiem na jego dzieło. W przypadku Biblii wiąże się to z działaniem Boga. Najczęściej przywoływany werset mówiący o natchnieniu znajduje się w 2 Liście do Tymoteusza, w którym św. Paweł napisał: *Wszelkie Pismo od Boga natchnione [jest] i pożyteczne do nauczania, do przekonywania, do poprawiania, do kształcenia w sprawiedliwości* (2 Tm 3, 16). Użyte tu wyrażenie *theopneustos* dosłownie oznacza *tchnące Bogiem*. Jednak kiedy autorzy ksiąg biblijnych pisali pod natchnieniem Bożym, nie różniło się to zewnętrznie od zwykłego pisania. Nie wpadali w trans ani w ekstazę. Po prostu na miarę własnych możliwości próbowali opowiedzieć o niezwykłym doświadczeniu spotkania człowieka z Bogiem. Dlatego Biblia w rozumieniu katolickim ma charakter *teandryczny* tzn. bosko-ludzki. Kościół bowiem definiuje natchnienie jako szczególny rodzaj współpracy człowieka z Bogiem. Stąd w Piśmie Świętym zarówno w formie jak i w treści, mieszane są wpływy **dwóch autorów**: Boga i człowieka. To zaś oznacza, że Bóg nie jest autorem na sposób czysto literacki, nie jest zatem twórcą języka, stylu czy rodzaju literackiego.

Kanon Pisma Świętego

Słowo kanon pochodzi z języka greckiego i oznaczało pierwotnie *przysąd pomiarowy* lub *wzorzec*. Zgodnie z tym znaczeniem, nazwy *kanon* zaczęto używać na określenie jakiejś normy lub standardu. Z tej racji Tradycja apostołska pozwoliła Kościołowi rozpoznać, jakie pisma powinny być zaliczone do ksiąg świętych. Pełna ich lista została nazwana kanonem Pisma Świętego. **Składa się on z 46 ksiąg Starego Testamentu i 27 ksiąg Nowego Testamentu.**

Budzi moją ciekawość, iż **kolejność kanonu Ksiąg biblijnych nie ma nic wspólnego z chronologią ich powstawania**. W NT pierwszą Księgą jest Ewangelia według św. Mateusza, a ostatnią Apokalipsa św. Jana.

I taki właśnie porządek Ksiąg Nowego Testamentu podają świadectwa starożytnych ojców Kościoła. Nigdzie nie doszukałem się wyjaśnienia, dlaczego tak jest, nikt nie potrafił mi wytłumaczyć przyczyny takiej kolejności Ksiąg Nowego Testamentu, jaką po dziś dzień mamy w naszych egzemplarzach Pisma Świętego. Osobiście doszedłem do następującego wniosku. Mianowicie, tekst Biblii można podzielić na dwie części. Pierwszą stanowią Księgi ST i Ewangelie *synoptyczne*, których treść gdy się ich zwoje rozwinie jedno obok drugich, można uchwycić niejako *jednym spojrzeniem* tj. w tej części jesteśmy pouczeni o *miłości Boga* oraz o *miłości bliźniego*. Natomiast drugą część rozpoczyna Ewangelia według św. Jana – konkretnie to miejsce, gdzie Jan przytacza słowa przykazania miłości wzajemnej: *agapē eis allēlous* (J 13, 34). To właśnie greckie określenie pojawia się w Biblii po raz pierwszy i będzie już w niej dominować aż do samej Apokalipsy. A więc chrześcijańska *miłość wzajemna*, to miłość ze względu na Jezusa/taka jaką chce Jezus.

karmel.pl o. Ludwik Mycielski OSB

Myśli o Słowie Bożym

Logos (gr. *Słowo*) jest nade wszystko Osobą, jest Synem → Słowo Boże rozjaśnia się oraz wypełnia w Jezusie

Każde wydarzenie jest małym słowem Boga → Słowo przychodzi do nas w różnej formie, w różnym „ciele” np. Kościół, drugi człowiek, wydarzenia życiowe itp.

Słowo Wcielone, Jezus Chrystus, jest prawdą o mnie, o moim powołaniu, o misji, którą chcę odkryć i wypełnić, aby naprawdę być → odkryj chwałę Boga w sobie i odkryj chwałę Boga w Słowie.

Słowo Boże jest schronieniem dla umysłu udręczonego niepewnością i lękiem; może stać się skałą i twierdzą, bo jest prawdą → znajomość Pisma, które jest jednocześnie znajomością mocy Bożej.

Bóg nieustannie mówi → Biblia jest ożywiona Bogiem. Jednak dopóki nie odkryjemy w niej tchnienia Bożego, dotąd Pismo jest martwe.

Tajemnicy własnego życiowego krzyża nie można rozwikłać, lecz trzeba cierpliwie przebywać na jej progu i *nosić ją* – jak napisano o Matce Jezusa – w sobie, w sercu; pozwolić jej tam dojrzewać i przez nią pozwolić dojrzewać sobie samemu, aby stała się dla nas Słowem Boga.

Do Boga należy pierwsze i ostatnie Słowo...
(Abp Grzegorz Ryś)

Pod redakcją ks. Przemysława Filipkiewicza
Teksty przygotowała D.B.

Kontakt: cp.cichy.przyjaciel@gmail.com

Przeczytaj i podaj dalej

Cichy Przyjaciel Nr 96

Bezpłatne pismo katolickie

Żarliwością rozpałem się o chwałę Pana Boga



Ludzie czasem pytają dlaczego warto czytać Biblię. Odpowiedź na to pytanie daje św. Hieronim, który twierdził, że: nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa. Jak mam zrozumieć i pokochać kogoś, kogo nie znam? Kiedy poznaję Pismo Święte to przez poszczególne historie w nim zawarte odkrywam sposoby Bożego działania i dużo łatwiej mi dostrzegać je w moim życiu i w mojej historii. W ten sposób moje życie nabiera pełniejszego sensu w dobie, kiedy tak wielu ludzi cierpi na poczucie jego braku.

(Ks. Stanisław Sadowski)